

.....
(pieczęć szkoły)

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
w Państwowym Liceum Sztuk Plastycznych
im. Jana Matejki w Nowym Wiśniczu
(wersja skrócona)

Spis treści

WPROWADZENIE	3
INFORMACJE OGÓLNE	3
ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PRACOWNIKÓW SZKOŁY Z DZIEĆMI	5
ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI MIĘDZY DZIEĆMI W SZKOLE	6
ZASADY KORZYSTANIA Z KOMPUTERÓW Z DOSTĘPEM DO INTERNETU	8
ZASADY KORZYSTANIA Z TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH ORAZ INNYCH URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO INTERNETU....	8
ZASADY OCHRONY MAŁOLETNIICH PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI Z SIECI	9
ŚCIEŻKI POSTĘPOWANIA MAŁOLETNIEGO W PRZYPADKU DOZNAWANIA PRZEZ NIEGO KRZYWDY (PROCEDURY INTERWENCYJNE W SZKOLE)	11

Wprowadzenie

Krzywdzenie dzieci jest niepokojącym problemem, który coraz częściej występuje we współczesnym świecie. Z różnymi formami krzywdzenia macie również do czynienia w środowisku sobie najbliższym. W tej sytuacji potrzebna jest odpowiednia reakcja szkoły.

W związku z tym w naszej szkole został opracowany dokument – „Standardy ochrony małoletnich”.¹ Do jego opracowania szkoła została zobowiązana przez państwo – uznano bowiem za pilną potrzebę wprowadzenie systemowego rozwiązania ochrony Was przed różnymi formami przemocy.

Dlatego w dokumencie zostały opisane zasady i sposoby reagowania w sytuacjach zagrożenia Waszego bezpieczeństwa.

Informacje ogólne

1. Dokument udostępniono w gabinecie dyrektora szkoły, biurze internatu, gabinecie psychologa/pedagoga, a także na stronie internetowej szkoły.
2. Celem działań wszystkich pracowników szkoły jest chronienie Was przed każdą formą krzywdzenia oraz zapewnienie Wam bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego w szkole. Nauczyciele i personel będą reagowali na wszelkie zachowania zagrażające waszemu bezpieczeństwu.
3. Szkoła będzie organizowała dla Was i Waszych rodziców warsztaty, szkolenia, konsultacje indywidualne w celu poszerzanie wiedzy i umiejętności związanych z ochroną dziecka przed zagrożeniami.
4. Szkoła zapewnia Wam edukację w zakresie praw dziecka, człowieka/ucznia oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.

¹**Standard** – norma, wymóg, kierunki działań szkoły na rzecz ochrony dzieci.

Małoletni – osoba, która nie ukończyła 18 roku życia.

5. W każdej klasie uczniowie są poinformowani, do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania.
6. W szkole dostępne są dla Was materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem seksualnym oraz zasad bezpieczeństwa w Internecie (brozury, ulotki, książki).
7. W szkole ustalone są zasady wspierania uczniów po ujawnieniu doznanej przez nich krzywdy.
8. W szkole wskazano osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa na szkodę uczniów, zawiadamianie sądu opiekuńczego oraz osobę odpowiedzialną za wszczynanie procedury w przypadku ujawnienia przemocy.

Zasady bezpiecznych relacji pracowników szkoły z dziećmi

Pracownicy szkoły

1. Dbają o Wasze bezpieczeństwo podczas pobytu w szkole.
2. Przestrzegają praw dziecka/człowieka i chronią je.
3. Dają uczniom gwarancję nietykalności cielesnej - nie stosują wobec nich żadnych form przemocy.
4. Szanują Waszą godność i traktują Was podmiotowo.
5. Traktują Was równo, unikają faworyzowania uczniów oraz wszelkich przejawów dyskryminacji.
6. Okazują zrozumienie dla Waszych trudności i problemów.
7. Nie obrzucają Was wyzwiskami. Nie grożą uczniom. Nie reagują złościwością. Nie używają wypowiedzi o podtekście seksualnym.
8. Nie podnoszą głosu na uczniów, w sytuacji innej niż wynikająca z potrzeby zapewnienia im bezpieczeństwa.
9. Metody dyscyplinowania uczniów dobierają adekwatnie do Waszego wieku i poziomu rozwoju. Metody te nie naruszają godności i nietykalności osobistej, obowiązuje zakaz stosowania kar fizycznych.

Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi w szkole

1. Uczniowie mają prawo do życia i przebywania w bezpiecznym środowisku, także w szkole. Nauczyciele i personel szkolny chronią uczniów i zapewniają im bezpieczeństwo.
2. Uczniowie mają obowiązek przestrzegania zasad i norm zachowania określonych w statucie szkoły oraz regulaminach.
3. Uczniowie nie naruszają praw innych uczniów – nikogo nie dyskryminują ze względu na jakąkolwiek jego odmienność. Są zobowiązani do respektowania praw i wolności osobistych swoich kolegów i koleżanek – w ramach społecznie przyjętych norm i wartości.
4. Kontakty między uczniami powinno cechować zachowanie przez nich wysokiej kultury osobistej, wolny od wulgaryzmów język, który nikogo nie obraża i nie krzywdzi.
5. Uczniowie budują pozytywne wzajemne relacje, akceptują i szanują siebie nawzajem.
6. Uczniowie mają obowiązek przeciwstawiania się wszelkim przejawom brutalności i wulgarności oraz informowania pracowników szkoły o zaistniałych zagrożeniach.
7. Jeśli uczeń jest świadkiem stosowania przez innego ucznia/uczniów jakiegokolwiek formy agresji lub przemocy, ma obowiązek reagowania na nią, np: pomaga ofierze, chroni ją, szuka pomocy dla ofiary u osoby dorosłej
8. Wszyscy uczniowie zostają zapoznani zobowiązującymi w szkole procedurami bezpieczeństwa
9. Jeśli uczeń stał się ofiarą agresji lub przemocy, może uzyskać w szkole pomoc.
10. Uczniowie nie mają prawa stosować z jakiegokolwiek powodu agresji i przemocy wobec innych uczniów. Zachowania niedozwolone w relacjach między dziećmi to:

- ✓ **agresja i przemoc fizyczna** w różnych formach, np.: bicie, uderzenie, popychanie, kopanie, opluwanie; wymuszenia; napastowanie seksualne; fizyczne zaczepki; zmuszanie innej osoby do podejmowania niewłaściwych działań; rzucanie w kogoś przedmiotami;
 - ✓ **agresja i przemoc słowna** w różnych formach, np.: obelgi, wyzwiska; wyśmiewanie, drwienie, szydzenie, obrażanie; plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie, groźby; obraźliwe SMSy i MMSy; wiadomości na forach internetowych lub tzw. pokojach do czatowania; telefony i e-maile zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające;
 - ✓ **agresja i przemoc psychiczna** w różnych formach, np.: poniżanie; wykluczanie/manipulowanie; wulgarne gesty; niszczenie/zabieranie rzeczy innej osoby bez jej zgody; straszenie, szantażowanie
11. Uczniowie nie mogą stwarzać niebezpiecznych sytuacji w szkole lub klasie, np. rzucać przedmiotami, przynosić do szkoły ostrych narzędzi, innych niebezpiecznych przedmiotów i substancji (środków pirotechnicznych, noży, zapalniczek), używać ognia na terenie szkoły.
 12. Uczniowie nie mogą fotografować, nagrywać dźwięku lub filmować zdarzeń z udziałem innych uczniów/ osób bez ich zgody oraz upubliczniać materiałów i fotografii bez zgody obecnych na nich osób.
 13. Zabronione jest stosowanie wobec innych uczniów/innych osób różnych form cyberprzemocy.

Zasady korzystania z komputerów z dostępem do Internetu

1. Na terenie szkoły dostęp ucznia do Internetu możliwy jest pod nadzorem nauczyciela na zajęciach.
2. Korzystanie z multimediiów, Internetu i programów użytkowych służy wyłącznie celom informacyjnym, edukacyjnym i terapeutycznym.
3. Uczeń obsługuje sprzęt komputerowy zgodnie z zaleceniami nauczyciela.

Zasady korzystania z telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

1. Podczas zajęć edukacyjnych ogólnokształcących obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych oraz innych sprzętów elektronicznych. Telefon musi być wyciszony i schowany poza zasięgiem wzroku nauczyciela i ucznia. W uzasadnionych przypadkach oraz w celach edukacyjnych uczeń może korzystać z telefonu oraz innych urządzeń elektronicznych. Każdorazowe użycie telefonu lub innego urządzenia odbywa się za zgodą nauczyciela.
2. Na zajęciach przedmiotów artystycznych i specjalizacji nauczyciele ustalają swoje zasady korzystania z telefonu oraz innych urządzeń elektronicznych.
3. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe oraz inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność, za zgodą rodziców. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zaginięcie lub zniszczenie czy kradzież sprzętu przynieszonego przez uczniów.
4. Jeśli uczeń czeka na ważną informację (połączenie, SMS, etc.) ma obowiązek poinformować o tym fakcie nauczyciela przed lekcją, poprosić o pozwolenie na skorzystanie z telefonu i ustalić sposób odebrania tej wiadomości. Dotyczy to także sytuacji, gdy wystąpiła pilna potrzeba skontaktowania się, np. z rodzicami lub w innej ważnej sprawie.

5. W szczególnych przypadkach nagrywanie zajęć edukacyjnych oraz utrwalanie ich w jakikolwiek sposób możliwe jest wyłącznie po uzyskaniu zgody dyrektora szkoły lub nauczyciela prowadzącego zajęcia edukacyjne.
6. W razie nieprzestrzegania zasad uczeń jest zobligowany do odłożenia telefonu w miejsce wyznaczone przez nauczyciela, w zasięgu wzroku ucznia, ekranem skierowanym w dół. Uczeń otrzymuje negatywną uwagę w dzienniku elektronicznym.
7. Pięciokrotne naruszenie zasad w ciągu półrocza skutkuje obniżeniem zachowania. Wychowawca bezzwłocznie informuje o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia i wspólnie z psychologiem/pedagogiem szkolnym oraz rodzicami/prawnymi opiekunami ustala plan dalszego postępowania.

Zasady ochrony małoletnich przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami z sieci

1. Szkoła podejmuje działania zabezpieczające dzieci przed łatwym dostępem do tych treści z sieci, które mogą zagrażać ich prawidłowemu rozwojowi.
2. Pod pojęciem „treści szkodliwe i zagrożenia z sieci” rozumiane są: treści niedozwolone, nielegalne i niebezpieczne dla zdrowia, pornografia, treści obrazujące przemoc, promujące działania szkodliwe dla zdrowia i życia dzieci, popularyzujące ideologię faszystowską i działalność niezgodną z prawem, nawołujące do samookaleczeń i samobójstw, korzystania z narkotyków, treści stwarzające niebezpieczeństwo werbunku dzieci do organizacji nielegalnych i terrorystycznych, różne formy cyberprzemocy, np. nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli.

3. Podstawowe działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści szkodliwych i zagrożeń z sieci:
 - a) edukacja medialna – dostarczanie dzieciom wiedzy i umiejętności dotyczących posługiwania się technologią komunikacyjną,
 - b) prowadzenie działań profilaktycznych propagujących zasady bezpiecznego korzystania z sieci oraz uświadamiających zagrożenia płynące z użytkowania różnych technologii komunikacyjnych,
 - c) edukacja na temat cyberprzemocy i zagrożeń z sieci: warsztaty, szkolenia dla rodziców, udostępnianie materiałów i publikacji,
 - d) podejmowanie interwencji w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy lub ujawnienie niebezpiecznych treści,

Ścieżki postępowania małoletniego w przypadku doznawania przez niego krzywdy (procedury interwencyjne w szkole)

Rodzaj krzywdy
Znęcanie się, przemoc fizyczna, słowna, psychiczna stosowane wobec dziecka

Opis sytuacji:

Ktoś stosuje wobec Ciebie przemoc lub jest agresywny, nęka Cię w różny sposób, znęca się nad Tobą, np. stosuje:

Przemoc fizyczną: atak, napastowanie seksualne, fizyczne zaczepki lub dokuczanie, zmuszanie innej osoby do robienia nieprzyjemnych rzeczy, rzucanie w kogoś przedmiotami.

Przemoc słowną: obelgi, obrażanie, obraźliwe żarty, groźby. Przemoc słowna może być także wymierzona w rodzinę i w przyjaciół ofiary po to, aby jeszcze bardziej jej dokuczyć.

Przemoc psychiczną: poniżanie, wykluczanie, wulgarne gesty, śledzenie, obraźliwe SMS-y i MMS-y, wiadomości na forach internetowych lub tzw. „pokojach do czatowania”; telefony i e-maile (zawierające groźby, poniżające, wulgarne, zastraszające); niszczenie rzeczy należących do ofiary; straszenie; szantażowanie.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Jeśli nie czujesz się bezpiecznie, powiedz o tym wychowawcy. Przedstaw mu sytuację, jeśli masz świadków przemocy stosowanej wobec Ciebie, poinformuj o tym nauczyciela. Poproś o reakcję, wsparcie i pomoc. Poinformuj także rodziców o tym, co Cię spotyka.
2. Nauczyciel (wychowawca) we współpracy z psychologiem/pedagogiem, do którego się zgłosiłeś, podejmie działania, mające na celu wyjaśnienie zaistniałej sytuacji.
3. Po wyjaśnieniu okoliczności i ustaleniu rodzaju zachowań przemocowych wobec Ciebie, wysłuchaniu wyjaśnień sprawcy / sprawców przemocy, wychowawca podejmie stosowne, zgodne ze statutem szkoły, działania.
4. Uzyskasz też dodatkowe wsparcie emocjonalne podczas rozmowy z pedagogiem szkolnym lub psychologiem (lub innym nauczycielem, któremu ufasz).
5. Jeśli sytuacja nie ulegnie zmianie i w dalszym ciągu ktoś będzie się nad Tobą znęcał, ponownie poinformuj o tym wychowawcę, który wraz z dyrektorem zastosuje kolejne, przewidziane prawem szkolnym, konsekwencje wobec sprawcy/sprawców przemocy.

Rodzaj krzywdy

Celowe zniszczenie lub kradzież rzeczy dziecka

Ktoś (osoba Ci znana lub nieznana) okradł Cię, przywłaszczył sobie rzecz, która należała do Ciebie. Ktoś celowo zniszczył rzeczy należące do Ciebie.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Zgłoś zdarzenie kradzieży lub zniszczenia Twoich rzeczy wychowawcy lub innemu nauczycielowi - przedstaw mu, kiedy, gdzie i w jakich okolicznościach to się stało. Poinformuj o ewentualnych świadkach zdarzenia.
2. Powiedz o tym zdarzeniu swoim rodzicom.
3. Wychowawca wraz z psychologiem i pedagogiem udzielą Ci wsparcia oraz spróbują wyjaśnić okoliczności zdarzenia.
4. Jeżeli sprawca celowego zniszczenia lub kradzieży Twojej rzeczy został ustalony lub wskazany, szkołą informuje o tym jego rodziców; oraz stosuje wobec sprawcy czynu środki dyscyplinujące zgodne ze statutem szkoły. Zobowiązuje też sprawcę do oddania Ci skradzionej rzeczy lub w uzgodnieniu z jego rodzicami - do ewentualnego pokrycia kosztów skradzionej lub zniszczonej rzeczy.
5. Jeśli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie jest możliwe ustalenie sprawcy kradzieży, szkoła poinformuje Twoich rodziców o możliwości zgłoszenia tego faktu policji.

Rodzaj krzywdy

Przemoc domowa stosowana wobec dziecka

Przemoc domowa – to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające twoje prawa lub dobra osobiste, w szczególności:

- a) narażające Cię na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia,
- b) naruszające twoją godność, nietykalność cielesną lub wolność,
- c) powodujące szkody na Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Możesz ujawnić wychowawcy lub innemu pracownikowi szkoły, do którego masz zaufanie, że dzieje Ci się krzywda i poprosić go o pomoc w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.

Może wystąpić również przypadek, że nauczyciel obserwując Cię, podejrzewa, że jesteś krzywdzony, chociaż mu tego nie zgłosiłeś. W tej sytuacji wychowawca przeprowadza rozmowę z Tobą w celu zweryfikowania podejrzeń.

2. Po uzyskaniu informacji od Ciebie wychowawca podejmie interwencję w Twojej sprawie: wspólnie z psychologiem/pedagogiem zbiorą od Ciebie informacje na temat krzywdy, której doświadczyłeś – ustalą jej formy i okoliczności. Rozmowa z Tobą będzie podstawą do oceny stopnia zagrożenia Twojego bezpieczeństwa.

Pamiętaj, że możesz opowiadać o tym, co się wydarzyło, swobodnie - opowiedz

o zachowaniu sprawcy i swoich odczuciach. Nie musi być zachowana kolejność wydarzeń. Wychowawca i pedagog dadzą Ci czas na wypowiedzenie się i nie będą Cię korygować. Żeby uzyskać jak najwięcej informacji, mogą Ci zadać dodatkowe pytania.

3. Porozmawiaj też o swojej sytuacji, o tym, co czujesz i przeżywasz z pedagogiem szkolnym lub/i psychologiem. Udzielą Ci oni wsparcia w tej trudnej dla Ciebie sytuacji.
4. Gdyby zaplanowane przez szkołę działania nie były wystarczające do zapewnienia Ci pomocy, której potrzebujesz, psycholog/pedagog szkolny nawiązuje współpracę z instytucjami pomocowymi.

Rodzaj krzywdy

Stosowanie wobec dziecka cyberprzemocy

Cyberprzemoc ma miejsce wtedy, gdy doświadczyłeś przemocy w sieci w jakiegokolwiek formie - nękania, straszenia, szantażowania z użyciem sieci, publikowania lub rozsyłania ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz gdy ktoś podszywa się w sieci pod Ciebie wbrew Twojej woli.

Ścieżka postępowania małoletniego

1. Postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy w sieci stosowanej wobec Ciebie. Jeśli będziesz mieć kłopot z zabezpieczeniem dowodów w sieci, nauczyciel poprosi o pomoc specjalistę.
2. Zgłoś ten fakt wychowawcy.
3. Jeśli masz świadków doświadczanej przez Ciebie cyberprzemocy, powiedz o nich nauczycielowi. Identyfikacja sprawcy często jest możliwa dzięki zebranym materiałom – wynikom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą cyberprzemocy, analizie zebranych dowodów z sieci.
4. Wychowawca o zaistniałym zdarzeniu cyberprzemocy poinformuje Twoich rodziców lub nawet policję – decyzję w tej sprawie podejmie wspólnie z Tobą, rodzicami i dyrektorem szkoły.
6. *Uzyskasz* dodatkowe wsparcie emocjonalne podczas rozmowy z pedagogiem szkolnym lub psychologiem (lub innym nauczycielem, któremu ufasz).

Rodzaj krzywdy

Wysyłanie dziecku w Internecie treści szkodliwych, nielegalnych i niepożądanych

Są to treści, które mogą wywołać u Ciebie negatywne emocje i które promują czy też po prostu przedstawiają niebezpieczne albo niezgodne z prawem zachowania.

Ścieżka postępowania małoletniego

Jeżeli ktoś wysłał Ci w Internecie treści nawołujące do samookaleczeń, samobójstw, zachowań szkodliwych dla zdrowia, treści dyskryminacyjne, promujące wrogość, nienawiść, treści pornograficzne dostępne bez żadnego ostrzeżenia, fake newsy – fałszywe wiadomości:

1. Zgłoś ten fakt rodzicom oraz wychowawcy lub psychologowi/pedagogowi szkolnemu (albo innemu pracownikowi szkoły, któremu ufasz).
2. W miarę swoich możliwości i umiejętności zabezpiecz dowody. Skorzystaj z pomocy rodziców i pracowników szkoły. Jeśli masz świadków zdarzenia, poinformuj o nich wychowawcę. Pamiętaj, aby nie rozsyłać dalej szkodliwych treści.
3. Kontakt z treściami szkodliwymi lub niebezpiecznymi może wywołać u Ciebie duży stres i frustrację, dlatego w szkole uzyskasz wsparcie emocjonalne podczas rozmowy z psychologiem/pedagogiem szkolnym.

Jeśli znacie kogoś, kto potrzebuje pomocy lub sami znajdujecie się w trudnej sytuacji, możecie zwrócić się o pomoc do rodziców, wychowawcy klasy, psychologa/pedagoga szkolnego czy dyrektora szkoły, zgodnie ze ścieżką postępowania opisaną w „Standardach ochrony małoletnich”.

Możecie też skontaktować się z policją (numer 112) oraz instytucjami niosącymi pomoc dzieciom. Oto niektóre z nich:

- Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży: 116111**
- Dziecięcy telefon zaufania,
prowadzony przez Rzecznika Praw Dziecka: 800121212**